

Okkupationsmuseum

August 2024 – Teil 3

Einige Treppenstufen höher ...
Hitler und Stalin

Adolf Hitler

Mein Kampf

Von

Adolf Hitler

Zwei Bände in einem Band
Ungelängte Ausgabe

Erster Band:

Eine Abrechnung

Zweiter Band:

Die nationalsozialistische Bewegung

578. — 582. Auflage

19 40

Zentralverlag der NSDAP, Dr. Eher Nachf.,
München

Geheimes Zusatzprotokoll.

Aus Anlass der Unterzeichnung des Nichtangriffsvertrages zwischen dem Deutschen Reich und der Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken haben die unterzeichneten Bevollmächtigten der beiden Teile in streng vertraulicher Aussprache die Frage der Abgrenzung der beiderseitigen Interessenssphären in Osteuropa erörtert. Diese Aussprache hat zu folgendem Ergebnis geführt:

1. Für den Fall einer territorial-politischen Umgestaltung in den zu den baltischen Staaten (Finnland, Estland, Lettland, Litauen) gehörenden Gebieten bildet die nördliche Grenze Litauens zugleich die Grenze der Interessenssphären Deutschlands und der UdSSR. Hierbei wird das Interesse Litauens am Wilnaer Gebiet beiderseits anerkannt.

2. Für den Fall einer territorial-politischen Umgestaltung der zum polnischen Staate gehörenden Gebiete werden die Interessenssphären Deutschlands und der UdSSR umgekehrt durch die Linie der Flüsse Bzura, Weichsel und San abgegrenzt.

Die Frage, ob die beiderseitigen Interessen die Erhaltung eines unabhängigen polnischen Staates erdruacht erscheinen lassen und wie dieser Staat abzugrenzen wäre, kann endgültig erst im Laufe der weiteren politischen

Entwicklung geklärt werden.

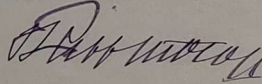
In jedem Falle werden beide Regierungen diese Frage im Wege einer freundschaftlichen Verständigung lösen.

3) Hinsichtlich des Südostens Europas wird von ^{das} sowjetischer Seite/Interesse an Bessarabien betont. Von deutscher Seite wird das völlige politische Desinteressement an diesen Gebieten erklärt.

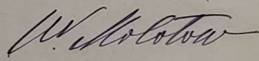
4) Dieses Protokoll wird von beiden Seiten streng geheim behandelt werden.

Moskau, den 23. August 1939.

Für die
Deutsche Reichsregierung:

Für Vollmacht
der Regierung der
UdSSR:

PSRS un Vācijas draudzības un robežu demarkācijas līguma slēpšanai papildu protokolam pievienotā karte, kurā Josifs Stalins un Joahims fon Ribentrops paraksti apstiprina Polijas dalījumu. 1939. gada 28. septembris.

Vācija iegūst Lublīnas un Varšavas apgabalus, bet Padomju Savienība - atlikušo Polijas teritoriju un rīcības brīvību Baltijas valstīs. Līguma paredz, ka Padomju Savienība piegādā Vācijai ierīsmes, kas atvieglo tās iebrukumu Dānijā, Norvēģijā, Beļģijā un Francijā.

Ausdrīkstas And Politisches Archiv

The map, with signatures of Stalin and von Ribbentrop, shows the division of Poland. It was attached to the German-Soviet Friendship and Border Treaty of 28 September 1939.

Germany got Lublin and Warsaw regions; but the USSR got the rest of Poland and all the Baltic States. On the basis of the treaty the USSR supplied Germany with strategic materials that eased Germany's invasion of Denmark, Norway, Belgium, and France.

Erste sowjetische Okkupation Lettlands

1941. gada 16. jūnijā PSRS Armijas aviācija bombardēja Latvijas robežsargu kaimiņus. Foto: A. Čerņavs. Arhīvs: Latvijas Valsts arhīvs.

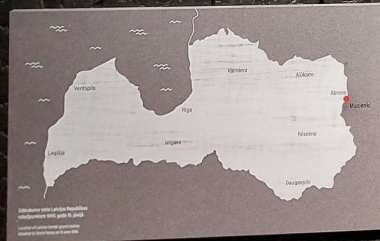
Latvijas robežsargu kaimiņu mājoklis. Foto: A. Čerņavs. Arhīvs: Latvijas Valsts arhīvs.

Robežsargu kaimiņu kaimiņi. Foto: A. Čerņavs. Arhīvs: Latvijas Valsts arhīvs.

1941. gada 16. jūnijā PSRS Armijas aviācija bombardēja Latvijas robežsargu kaimiņus. Foto: A. Čerņavs. Arhīvs: Latvijas Valsts arhīvs.

Latvijas robežsargu kaimiņu mājokļu atrašanās vietas. Foto: A. Čerņavs. Arhīvs: Latvijas Valsts arhīvs.

Uzbrukums Latvijas Republikas robežai un ultimāts

1941. gada 16. jūnijā PSRS Armijas aviācija bombardēja Latvijas robežsargu kaimiņus. Foto: A. Čerņavs. Arhīvs: Latvijas Valsts arhīvs.

1941. gada 16. jūnijā PSRS Armijas aviācija bombardēja Latvijas robežsargu kaimiņus. Foto: A. Čerņavs. Arhīvs: Latvijas Valsts arhīvs.

1941. gada 16. jūnijā PSRS Armijas aviācija bombardēja Latvijas robežsargu kaimiņus. Foto: A. Čerņavs. Arhīvs: Latvijas Valsts arhīvs.

Attack on the Latvian Border and the Ultimatum

On 16 June 1941 troops of the Soviet Internal Affairs Commissariat attack the border guards at Mēdole and Smiltene. They kill three guards and the wife and 14-year-old son of one of them. After the attack the invaders return to Soviet territory with 37 hostages.

On 16 June Moscow presents an ultimatum. It demands Latvia's accession to the treaty with the Soviet Union, demanding resignation of the government, and calling for unlimited reinforcement of Soviet troops. Latvia is given a 15-hour deadline to respond.

In face of overwhelming military might, President Kārlis Ulmanis and his government concede to the demands, helping to save Latvia's sovereignty to some extent and safeguard its people from prosecution.

Vēsture Latvijas iedzīvotājiem

Latvijas iedzīvotājiem ir bijis jāpārdzīvo daudzas grūtas un bīstamas situācijas. Viens no šiem ir 1941. gada 16. jūnija uzbrukums Latvijas robežai un ultimāts.

1941. gada 16. jūnija uzbrukums Latvijas robežai un ultimāts

1941. gada 16. jūnijā PSRS Armijas aviācija bombardēja Latvijas robežsargu kaimiņus. Foto: A. Čerņavs. Arhīvs: Latvijas Valsts arhīvs.

Latvijas iedzīvotājiem ir bijis jāpārdzīvo daudzas grūtas un bīstamas situācijas. Viens no šiem ir 1941. gada 16. jūnija uzbrukums Latvijas robežai un ultimāts.

Robesargis Aivars Mačulis
(1915-1940)
Latvian border guard Aivars Mačulis
border guard Aivars Mačulis
(1915-1940)

1940. gada 16. jūnijā Maskavas iekšlietas un
nepazīstami robežsargi nogalināja Aivaru Mačuli.

The members of Moscow Internal Affairs and
unknown border guards killed Aivars Mačulis.

Uzbrukums Latvijas Republikas robežai un ultimāts

1940. gada 15. jūnijā Rītausmā Padomju Savienības NKVD vienības uzbrūk Latvijas robežsargiem Mašlenkos un Šmajos, nogalina trīs robežsargus, robežsarga sievu un viņas 14 gadus veco dēlu. Pēc uzbrukuma kaujinieki līdzī aizved 37 gūstekņus.

Jau 16. jūnijā Latvija saņem Maskavas ultimātu, kurā Padomju Savienība nepatiesi apsūdz Latviju neuzbrukšanas līguma pārkāpšanā, pieprasa valdības atkāpšanos un atļauju neierobežoti papildināt padomju karaspēka daļas. Latvijai atbilde jādod deviņu stundu laikā.

Milzīgā pārspēka priekšā Valsts vadītājs Kārlis Ulmanis un valdība nolēmi pildīt ultimāta prasības, cerot tā kaut daļēji saglabāt Latvijas suverenitāti un iedzīvotāju dzīvības.

Attack on the Latvian Border and the Ultimatum

On 15 June 1940 troops of the Soviet Internal Affairs Commissariat attack the border guards at Mašlenki and Šmaji. They kill three guards and the wife and 14-year-old son of one of them. After the attack the invaders return to Soviet territory with 37 hostages.

On 16 June Moscow presents an ultimatum falsely accusing Latvia of breaching its treaty with the Soviet Union, demanding resignation of the government, and calling for unlimited reinforcement of Soviet troops. Latvia is given a nine-hour deadline to respond.

In face of overwhelming military might, President Kārlis Ulmanis and his government concede to the demands, hoping to save Latvia's sovereignty to some extent and safeguard its people from annihilation.

NOĀRDĪTĀ VALSTS – PAKĻAUTĀ TAUTA

Pirmā padomju okupācija 1940–1941

1940. gada 14. jūnijā Vācijas bruņotie spēki iesoļo Parīzē. Padomju Savienība ir gatava iebrukt Baltijas valstīs. 12. jūnijā tās kara flote uzsāk blokādi Baltijas jūrā.

PSRS valdība izvirza ultimātu Lietuvai 14. jūnijā, un padomju karaspēks šķērso Lietuvas robežu 15. jūnijā. Latvija un Igaunija saņem līdzīgus ultimātus 16. jūnijā. Tiem seko padomju iebrukums 17. jūnijā.

Izmantojot nedemokrātiskas vēlēšanas, Latvijas valsti noārda, un Padomju Savienība to anektē. Tautu pakļauj svešiem likumiem, normām, sabiedriskām un ekonomiskām struktūrām.

Jauno režīmu nodrošina komunistu partija, Sarkanā armija un represīvas iestādes. Tas nežēlīgi izrēķinās ar visiem pretiniekiem – īstiem vai šķietamiem.

Daudzas valstis neatzīst okupācijas un aneksijas tiesiskumu. Latvijas Republika, kaut okupēta, turpina pastāvēt *de jure*.

DISMANTLED STATE – SUBJUGATED NATION

First Soviet Occupation 1940–1941

On 14 June 1940, the German Army enters Paris. The Red Army is poised to occupy the Baltic States. On 12 June, Soviet Union has already imposed a blockade of the eastern Baltic Sea.

On 14 June, the USSR government presents Lithuania an ultimatum, and Soviet troops cross Lithuanian borders on 15 June. Similar ultimatums are presented to Latvia and Estonia on 16 June, followed by military invasion on 17 June.

Simulating democracy, the Soviet Union dismantles and annexes Latvia. The nation is subjected to alien laws, norms, social, and economic structures.

The new regime is buttressed by the Communist party, the Red Army, and the secret police – Cheka. Real or perceived opponents of the regime are severely punished.

Many countries repudiate the legitimacy of the occupation and annexation. The Republic of Latvia, though occupied, continues to exist *de jure*.

14. jūnijs 14 June	17. jūnijs 17 June	14., 15. jūlijs 14 and 15 July	3. augusts 3 August	6. augusts 6 August
Parīzē iebrūk Vācijas bruņotie spēki. The German Army enters Paris.	Parīzē iebrūk Vācijas bruņotie spēki. The German Army enters Paris.	"Tautas parlamenta" ofīcā atliekama Baltijas valstis. The "People's Parliament" office announces the Baltic States. The "People's Parliament" office announces the Baltic States.	Padomju Savienība pasludina ultimātu Lietuvai. The Soviet Union announces an ultimatum to Lithuania.	Padomju Savienība pasludina ultimātu Latvijai un Igaunijai. The Soviet Union announces an ultimatum to Latvia and Estonia.
15., 16. jūnijs 15 and 16 June	20. jūnijs 20 June	21. jūnijs 21 June	5. augusts 5 August	
Padomju karaspēks šķērso Lietuvas robežu un iebrūk 15. jūnijā. Soviet troops cross Lithuanian borders and invade on 15 June.	"Tautas parlamenta" ofīcā pasludina Latvijas aneksiju. The "People's Parliament" office announces the annexation of Latvia.	"Tautas parlamenta" ofīcā pasludina Latvijas aneksiju. The "People's Parliament" office announces the annexation of Latvia.	Padomju Savienība pasludina Latvijas aneksiju. The Soviet Union announces the annexation of Latvia.	

NOĀRDĪTĀ VALSTS – PAKĻAUTĀ TAUTA

Pirmā padomju okupācija 1940–1941

1940. gada 14. jūnijā Vācijas bruņotie spēki iesoļo Parīzē. Padomju Savienība ir gatava iebrukt Baltijas valstīs. 12. jūnijā tās kara flote uzsāk blokādi Baltijas jūrā.

PSRS valdība izvirza ultimātu Lietuvai 14. jūnijā, un padomju karaspēks šķērso Lietuvas robežu 15. jūnijā. Latvija un Igaunija saņem līdzīgus ultimātus 16. jūnijā. Tiem seko padomju iebrukums 17. jūnijā.

Izmantojot nedemokrātiskas vēlēšanas, Latvijas valsti noārda, un Padomju Savienība to anektē. Tautu pakļauj svešiem likumiem, normām, sabiedriskām un ekonomiskām struktūrām.

Jauno režīmu nodrošina komunistu partija, Sarkanā armija un represīvas iestādes. Tas nežēlīgi izrēķinās ar visiem pretiniekiem – īstiem vai šķietamiem.

Daudzas valstis neatzīst okupācijas un aneksijas tiesiskumu. Latvijas Republika, kaut okupēta, turpina pastāvēt *de jure*.

DISMANTLED STATE – SUBJUGATED NATION

First Soviet Occupation 1940–1941

On 14 June 1940, the German Army enters Paris. The Red Army is poised to occupy the Baltic States. On 12 June, Soviet Union has already imposed a blockade of the eastern Baltic Sea.

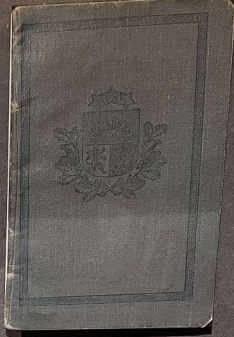
On 14 June, the USSR government presents Lithuania an ultimatum, and Soviet troops cross Lithuanian borders on 15 June. Similar ultimatums are presented to Latvia and Estonia on 16 June, followed by military invasion on 17 June.

Simulating democracy, the Soviet Union dismantles and annexes Latvia. The nation is subjected to alien laws, norms, social, and economic structures.

The new regime is buttressed by the Communist party, the Red Army, and the secret police – Cheka. Real or perceived opponents of the regime are severely punished.

Many countries repudiate the legitimacy of the occupation and annexation. The Republic of Latvia, though occupied, continues to exist *de jure*.

14. jūnijs 14 June	17. jūnijs 17 June	14., 15. jūlijs 14 and 15 July	3. augusts 3 August	6. augusts 6 August
Parīzē iebrūk Vācijas bruņotie spēki. The German Army enters Paris.	Parīzē iebrūk Vācijas bruņotie spēki. The German Army enters Paris.	"Tautas parlamenta" ofīcā atliekama Baltijas valstis. The "People's Parliament" office announces the Baltic States. The "People's Parliament" office announces the Baltic States.	Padomju Savienība pasludina ultimātu Lietuvai. The Soviet Union announces an ultimatum to Lithuania.	Padomju Savienība pasludina ultimātu Latvijai un Igaunijai. The Soviet Union announces an ultimatum to Latvia and Estonia.
15., 16. jūnijs 15 and 16 June	20. jūnijs 20 June	21. jūnijs 21 June	5. augusts 5 August	
Padomju karaspēks šķērso Lietuvas robežu un iebrūk 15. jūnijā. Soviet troops cross Lithuanian borders and invade on 15 June.	"Tautas parlamenta" ofīcā pasludina Latvijas aneksiju. The "People's Parliament" office announces the annexation of Latvia.	"Tautas parlamenta" ofīcā pasludina Latvijas aneksiju. The "People's Parliament" office announces the annexation of Latvia.	Padomju Savienība pasludina Latvijas aneksiju. The Soviet Union announces the annexation of Latvia.	

1940. gada 7. septembra PSRS Augstākās
padomes dekrēts nosaka, ka Latvijas PSR pilsoņi,
sākot ar 1940. gada 5. augustu ir PSRS pilsoņi –
Latvijas Republikas pase jānomaina pret PSRS
pilsoņa pasi.

According to the Decree of the Supreme Soviet of the USSR of 7 September 1940, as of 5 August 1940 Latvian SSR citizens are also citizens of the USSR. The passport of the Republic of Latvia must be exchanged for a USSR passport.

Latvijas "Tautas valdība" un PSRS pārstāvis Andrejs Višinskis.
Rīga, 1940. gada jūnijs.

No kreisās otrā - labklājības ministrs Jūlijs Lācis, ceturtais -
Iekšlietu ministrs Vilis Lācis, piektais - Andrejs Višinskis,
sestais - ministru prezidents Augusts Kirhenšteins.

The "People's Government" of Latvia and USSR representative
 Andrei Vlashevsky in Riga, June 1940.
 Second from the left – Welfare Minister Jānis Lācis, fourth – Interior Minister
 Vilis Lācis, fifth – Andrei Vlashevsky, sixth – Prime Minister Augusts Kirchnersteins.

Propagandas nolūkos rīkotā politiskās slodzīto atbrīvošana.
Rīga, 1940. gada 21. jūlijs.

un Kalendāra numurā atbilstoši 253. neregulāra izdevuma numuram, kas izdots Latvijas Republikas Valsts drošības departamenta izdevumā "Latvijas Republikas Valsts drošības departamenta izdevums" (ap 400 biedru) un tās ietekme tautā – niecīga.

On 21 June 1940, 252 persons imprisoned as members of the Illegal Communist Party were released from the Riga Central Prison and other prisons. In conjunction with the release, pro-Soviet demonstrators carry a banner urging "Down with Ustas!" Before the Soviet occupation, the Communist Party in Latvia was small - about 400 members; its influence in the population - negligible.

Latviju pārveido pēc padomju parauga

Pēc Latvijas aneksijas notiek valsts iekārtas pārveidošana. Saeimu pārsauc par "Tautas Saeimu", kura pārtop par Augstāko padomi un pieņem jaunu Padomju Savienības parauga konstitūciju.

Konfiscē privātos īpašumus un uzņēmumus. Zemnieki kļūst zemes lietotāji, kas nedrīkst apsaimniekot vairāk kā 30 hektārus. Pārejā no lata uz Padomju Savienības rubli daudzi iedzīvotāji zaudē savus iekrājumus.

Visas kultūras izpausmes, tai skaitā publikācijas, kontrolē cenzūra. Ikdienas komunikācijā Latvijā aizvien vairāk jāizmanto krievu valoda. Skolās pastiprina krievu valodas apguvi un mācību saturu pakļauj komunistiskajai ideoloģijai, kas asi vērsas pret reliģiju.

Lai radītu iespaidu, ka pirms nonākšanas Padomju Savienības sastāvā Latvija ir bijusi atpalikusi, neizglītota nomaļā, propagandas nolūkā uzsāk analfabētisma likvidēšanas kampaņu.

Latvia is Transformed Soviet-Style

After annexation, the state system is transformed. The "People's Saeima" is renamed the Supreme Council, and a Soviet-style constitution is adopted.

Private property and businesses are confiscated without compensation. Farm-owners become land-users and are limited to working 30 hectares. As the Soviet rouble replaces the Latvian lat, many people lose their savings.

All cultural activities, including publications, are censored. Russian language has to be used increasingly in daily communication. Russian language instruction is intensified. The instructional curriculum must include Communist ideology with its anti-religious bias.

An anti-illiteracy campaign is initiated to make it appear as if Latvia had an uneducated society before it became Soviet.

Totalitārās varas represiju aparāts

Līdz ar varas pārņemšanu no Maskavas ierodas slepenais dienests, kura uzdevums ir likvidēt reālus un iespējamus pretošanās organizētājus, iebaidīt sabiedrību, kā arī nodrošināt pakļaušanos režīmam.

Tautā slepenais dienests pazīstams pēc pirmā akronīma ČEKA, pasaulē pēc pēdējā – KGB. 1940. gadā tā ir Iekšlietu tautas komisariāta Valsts drošības pārvalde (NKVD UGB), kura daļas darbojas visos lielākajos centros Latvijā ar galveno ēku Rīgā. NKVD ar sevišķu brutalitāti ir īstenojis Staļina teror Padomju Savienībā.

Cilvēki, kas iepriekšējos 20 gadus varēja uzticēties taisnīgai tiesai, piepeši zaudē reālu tiesisku aizsardzību, elementāras cilvēktiesības un, negaidīti arestēti, pazūd bez vēsts.

The Repressive Apparatus of Totalitarianism

Soviet security operatives arrive from Moscow in June as Soviet rule is instituted in Latvia. They are charged with the liquidation of real and imagined opposition, intimidation of society, and enforcement of compliance.

The Soviet security service is known in Latvia after its first acronym Cheka, in most of the world, after the last – KGB. In 1940, it is the People's Commissariat of the Interior – NKVD, whose State Security Administration establishes offices in the largest towns of Latvia with headquarters in Riga. The NKVD was the perpetrator of Stalin's Great Terror with extreme brutality.

Latvian citizens, who have been able to trust a fair trial for the past 20 years are suddenly losing real legal protection, basic human rights and many disappear without a trace.

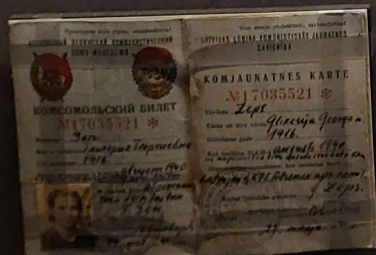
1

2

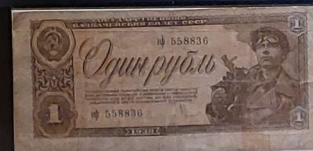
3

4

5

- 1 Zemkopības mašīnu fabrikas "Imanta" nacionalizācija, faktiski – konfiskācija. Rīga, 1940. gada jūlijs.
- Līdz 1940. gada decembrim privātajiem īpašniekiem atpē 894 uzņēmumus, kuros kopā strādā 67 137 darbinieki.
1941. gada februārī nacionalizēto uzņēmumu skaits ir 1100.

The nationalisation, in fact – confiscation, of agricultural machinery factory Imanta in Riga, July 1940.

By December 1940, 894 private enterprises employing 67137 workers were confiscated. By February 1941 the number of confiscated enterprises was 1100.

- 2 Valmieras Viestura vidusskolas skolotāja Gobīņa (vidū) un skolēnu grupa pie plakāta ar tekstu "Mūsu varenā dzimtene – Padomju Sociālistisko Republiku Savienība!". 1940. gads.

Students of Viesturs Secondary School in Valmiera with their teacher Gobīņa, fourth from the left. Behind them is a banner with the slogan "Our Mighty Homeland – The Union of Soviet Socialist Republics." 1940.

- 3 Oktobra revolūcijas gadadienas svētku gājiens. Kuldīga, 1940. gada 7. novembris.

Demonstrācijas gan skolēniem, gan pieaugušajiem jāpiedalās piespiedu kārtā.

On 7 November 1940, students at the Kuldīga Secondary School prepare for a demonstration commemorating the October Revolution in the USSR. Participation in such demonstrations was compulsory for both students and adults.

- 4 Glikerijas Zeps komjaunatnes biedra karte. Izdevusi Latvijas Ēlpinā komunistiskās jaunatnes savienības Abrenes apriņķa komiteja 1941. gada 29. maijā.

Latvian SSR Leninist Young Communist League membership card of Glikerija Zeps, Abrene, 19 May 1941.

- 5 PSRS nauda: 1 rublis un 10 červonci. Viena červonca vērtība – 10 rubļi.

Latvijas Republikas latu pielīdzina rublim, lai gan reāla attiecība ir 1:3. Iedzīvotāju noguldījumus bankās vairs 1000 latiem konfiscē. 1941. gada martā pēkšņi paziņo, ka vienīgais maksāšanas līdzeklis ir rublis, bet latus pret rubļiem nevar samainīt.

USSR money: 1 rouble and 10 chervontsi. One chervonets equals ten roubles.

The Exchange rate of the lots of the Republic of Latvia was set equal to the rouble, but the real equivalency was 1:3. Individual bank accounts with more than 1000 lats were confiscated. In March 1941 came an unexpected announcement that only roubles were legal tender and lats were not exchangeable for roubles.

Zeme zaudē savu tautu

Masveida deportācijas 1941. un 1949. gadā

Padomju represijas pret Latvijas tautu izpaužas individuāli un kolektīvi.

Pirmā masveida deportācija no Latvijas notiek 1941. gada 13./14. jūnija naktī, kad 15 443 cilvēkus (~0,80% iedzīvotāju) bez tiesas lēmuma, bet ar varu, vagonos deportē uz tāliem Padomju Savienības apgabaliem.

Tēvus šķir no ģimenes, iesloga gulaga nometnēs. Daudzus tiesā par "kontrrevolucionāriem noziegumiem", kas it kā pastrādāti Latvijas neatkarības laikā. Mātes ar bērniem un vecie ļaudis nonāk piespiedu nometinājumā Sibīrijā, kur valda aukstums un bēdas.

1949. gada 25. martā padomju vara veic otru masveida deportāciju un Latvija zaudē 42 125 (~2,5%) pilsoņus, galvenokārt lauciniekus. Latvijā palikušie iebaidītie laucinieki steidzas iestāties kolhozos. Tādējādi padomju vara iznīcina Latvijas lauku tradicionālo dzīvesveidu un zūd atbalsta bāze nacionālajiem partizāniem.

The Land Loses Its People

Soviet Mass Deportations of 1941 and 1949

Soviet oppression of the Latvian nation is carried out individually and collectively.

The first mass deportation takes place on 13-14 June 1941 when 15,443 people (~0.80% of the population) are arrested during the night and deported in cattle cars to distant regions of the Soviet Union.

Fathers are separated from their families and transported to Gulag camps. Many of them are tried for "counterrevolutionary crimes" supposedly committed during Latvia's independence. Mothers, their children, and the elderly are resettled in Siberia, where cold and famine prevail.

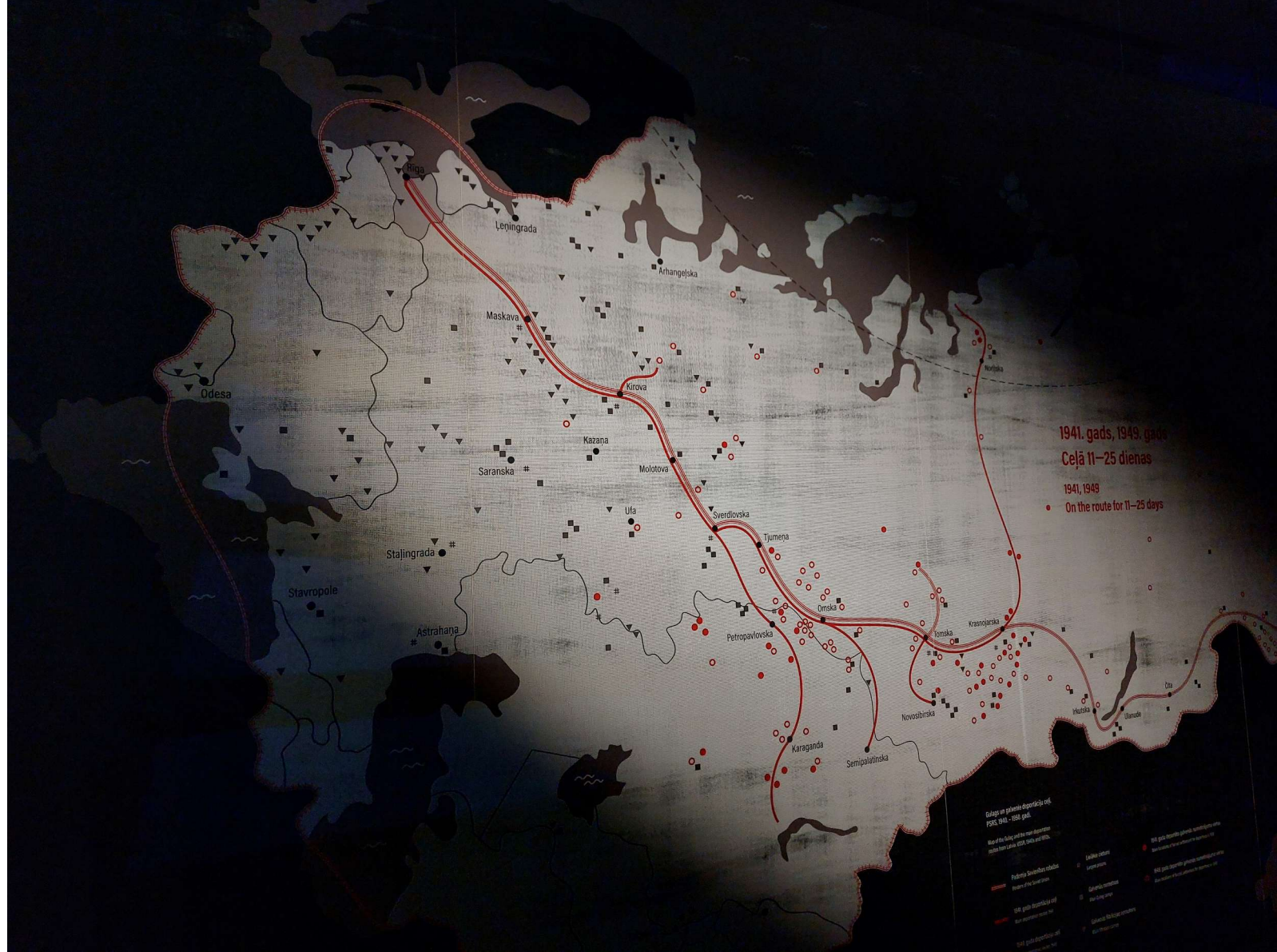
On 25 March 1949 the second mass deportation takes place. Latvia loses 42,125 (~2.5%), primarily farmers and their families. The remaining farmers hurriedly join the kolhozes (collective farms). Latvia's traditional farmstead system and the main national partisan support base are destroyed.

Lettland zwischen Großdeutschem Reich und Sowjetunion

Vācijas armijas karavīri. Liepāja,
1941. gada 28. jūnijs.

German soldiers in Liepāja, 28 June 1941.

- 1 Padoņņu drošības iestāžu nogalinātā Edgara Roberta Jansona (1902–1941) zīmīte "Ieņācu cietumā" par ieslodzījumu Rīgas Centrālcietaumā. 1941. gada 27. jūnijs.

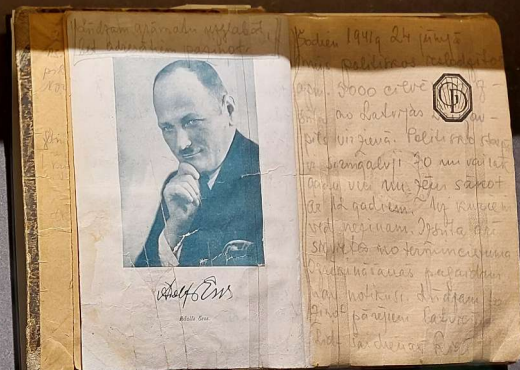
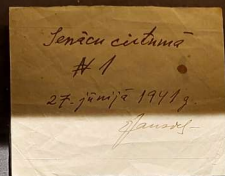
Note, dated 27 June 1941, with the text: "Entered the prison" written by political prisoner Edgars Roberts Jansons (1902–1941) in the Riga Central Prison. He was killed by Soviet security forces.

- 2 Padoņņu drošības iestāžu nogalināto upuru piemiņas vieta – Baltie krusti Meža kapos. 1942. gada 6. jūlijs.

The White Crosses Memorial in the Forest Cemetery erected in remembrance of the persons killed by the Soviet regime. Riga, 6 July 1942.

- 3 1941. gada jūnija beigās no ešelona, ar ko veda tālāk Padoņņu Savienībā deportējamos Latvijas ieslodzītos, izmestā Rīgas Centrālcietauma bibliotēkas grāmata "Aglonas dievmātes atgriešanās" ar ierakstītiem arestēto ziņām viņu tuviniekiem.

Book entitled *Aglonas dievmātes atgriešanās* (Return of Our Lady of Aglona) from the Riga Central Prison library. It was tossed out of a train deporting prisoners from Latvia further into the USSR. It contains messages for friends and relatives of the deported prisoners. End of June 1941.

VORMARSCHSTRECKEN DER EINSATZGRUPPE A

Hitlera mērķis ir iznīcināt par zemcilvēkiem klasificētos ebrejus, romus un garīgi slimos. Iznīcināšanu vada speciālas operatīvās grupas, kas sadarbojas ar Vērmahta vienībām. Operatīvo grupu A Baltijā vada SS brigādefrīers Valters Štālekērs. Viņam uzdots līdzpilsuņu slepkavībās iesaistīt vietējos iedzīvotājus. Čekas asinsdarbos vaino ebrejus. Viņus izstumj no sabiedrības, izolē, tad plānveidā iznīcina.

Štālekera organizētā Drošības policijas palīgvienība Viktora Arāja vadībā ir galvenokārt atbildīga par slepkavībām Latvijas mazpilsētās. Līdz rudenim noslepkavo ap 35 000 ebreju. Uz laiku 3 lielākajās pilsētās izveido geto. 1941. gada beigās SS obergruppenfrīera Fridriha Jekelna vadībā norit pēdējās lielās Latvijas ebreju slepkavības. Kopā nonāvē ap 70 000 jeb 74% Latvijas ebreju. Dzīvi paliek darbam derīgie, kurus ievieto Kaizervaldes koncentrācijas nometnē un filiālēs.

Hitler's goal of exterminating Jews, Roma, and the mentally ill - scornfully classified as sub-humans - is fulfilled by German operative groups collaborating with the Wehrmacht. Nazi propaganda blames the Jews for the crimes of the Cheka. Jews are banished from society, isolated in newly-formed ghettos and systematically killed.

SS Brigadeführer Walter Stahlecker, commanding Operative Group A in the Baltic States, has to involve local inhabitants in the extermination. He organises a Security Police Auxiliary unit, led by Viktors Arājs. This unit focuses on killing Latvian Jews in the small towns. By fall, about 35,000 Jews are murdered. The last mass killing of Jews in late 1941 is overseen by SS-Obergruppenführer Friedrich Jeckeln. Altogether 74% (70,000) of Latvian Jews are murdered. Able-bodied Jews are detained in the Kaiserwald Concentration Camp in Riga and its affiliates.

Ebreju nošaušana
Šķēdes kāpās pie
Liepājas, 1941. gada
14.-16. decembris.

Latvijas Nacionālais arhivs -
Latvijas Valsts arhivs

The mass murder
of Jews in the Šķēde
dunes near Liepāja.
14-16 December 1941.

The Nazi-instigated Holocaust is the largest mass murder to take place in Latvia. The Latvian soil guards the testimony – the remains of many thousands of victims. In summer 1941, the small-town Jews are mainly shot and buried in local forests.

Large-scale murder occurs in Rumbula near Riga, where about 25,000 are killed on 30 November and 8 December 1941; in Šķēde near Liepāja about 2700 are killed on December 15–17. The longest-operating execution site for Jews, suspected communists and regime critics is the Biķernieki Forest in Riga; between 1941 and 1944 approximately 35,000 are killed, among them about 20,000 Jews deported from Germany, Austria, Hungary and other European countries.

The total number of Nazi murders in Latvia, including about 3000 Latvian Roma and mentally ill, is approximately 100,000.

Diena, kad atklāj abu okupantu noziegumus

1941. gada 4. jūlijā Rīgā atklājas aizejošās padomju un atnākušās vācu varas noziegumi.

4. jūlijā pēc vācu pavēles steigā veidotas latviešu komandas nodedzina Rīgas Horālo un vēl citas sinagogas. Ziņas par sadegušiem un uz ielas nogalinātiem ebrejiem ir pretrunīgas. Nacisti sāk ebreju un citu nevēlamo plānveida iznīcināšanu, tajā viltīgi cenšoties iesaistīt vietējos iedzīvotājus.

4. jūlijā Rīgas Centrālcietuma pagalmā atrok 99 čekas nogalinātos civiliedzīvotājus. 5. jūlijā piederīgie apstaigā atrakto upuru rindas, cerot neatrast savējos.

The Day the Crimes of Both Occupiers Are Exposed

On 4 July 1941 the crimes of both the departing Soviet regime and the arriving German regime are exposed.

On 4 July, acting upon German orders, hastily-formed Latvian units burn down the Great Choral Synagogue and other synagogues in Riga. Reports about the number of victims burned alive and killed in the streets are contradictory. This marks the beginning of the implementation of Nazi plans to exterminate Jews and other undesirables with the assistance of co-opted locals.

On 4 July the remains of 99 civilians murdered by the Cheka are found buried in the courtyard of the Riga Central Prison. The next day relatives walk past the rows of the exhumed bodies, searching for but hoping not to find their loved ones.

1941. gada 4. jūlijā nodedzinātā Rīgas Horālā sinagoga.

Latvijas Kara muzejs

The remains of the Great Choral Synagogue in Riga after it was
burned down on 4 July 1941.

1 Karikatūra par nacistu okupācijas varu, 1943. gads.

Cartoon about the Nazi regime's consolidation of power, 1943.

2 Satīriski dzejīti un karikatūras par nacistu okupāciju varu, 1944. gads, izveidotas kā fotogrāfijas rīcības VEF strādnieku vidū.

Satirical verses and caricatures about the Nazi regime (drawn) as photographs among the workers of the VEF factory in Riga, 1944.

3 Nodrošinātā iekšzvēsts "Latvija", 1944. gada 6. nr. (8. jūlijs) un 5. nr. (8. septembris).

Devises numurs no 1944. gada nodrošinātā iekšzvēsts "Latvija" gada sērijas, kas nodrošināja latviešu tautas dzīvību, ka nacionālā Latvija bija atņemta tautas atklāties un atgriezties Latvijā.

Devises numurs no 1944. gada nodrošinātā iekšzvēsts "Latvija" gada sērijas, kas nodrošināja latviešu tautas dzīvību, ka nacionālā Latvija bija atņemta tautas atklāties un atgriezties Latvijā.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

The Latvian Patriotic Organisation published new issues of the newspaper "Latvian Patriotic Organisation" in 1944.

Latvijas valstspiederīgie Sarkanajā armijā

Ar Staļina pavēli jau 1941. gada 3. augustā nodibina latviešu strēlnieku divīziju no padomju teritorijā esošiem Latvijas iedzīvotājiem un Krievijas latviešiem.

Kaut karavīriem jāpakļaujas komunistiskajai ideoloģijai, daļa no viņiem cer sakaut vācu iebrucējus un atgriezties dzimtenē.

1944. gada beigās un 1945. gada sākumā Vidzemē un Latgalē Sarkanajā armijā mobilizē 57 000 vīriešu – vairākumā tos, kam izdevies izvairīties no iesaukšanas vācu bruņotajos spēkos.

Sarkanajā armijā karo gandrīz 100 000 latviešu karavīru. Karā krit vairāk nekā puse.

Latvian Citizens in the Red Army

Stalin orders the creation of a Latvian Rifle Division on 3 August 1941. It consists of Latvian citizens and Latvian descendants in Russia.

Despite the need to submit to Communist ideology, some of the soldiers hope to defeat the German invaders and return home to Latvia.

At the end of 1944 and in early 1945, the Soviet Union mobilises 57,000 soldiers in the eastern regions of Latvia, Latgale and Vidzeme. Most of the men have managed to avoid being drafted into the German armed forces.

Over a half of the almost 100,000 Latvian soldiers in the Red Army fall in battle.

Latvian
in the
Soviet
army

Latvian
in the
Soviet
army

4 Sa
A the

5 Sarkan
Moss th

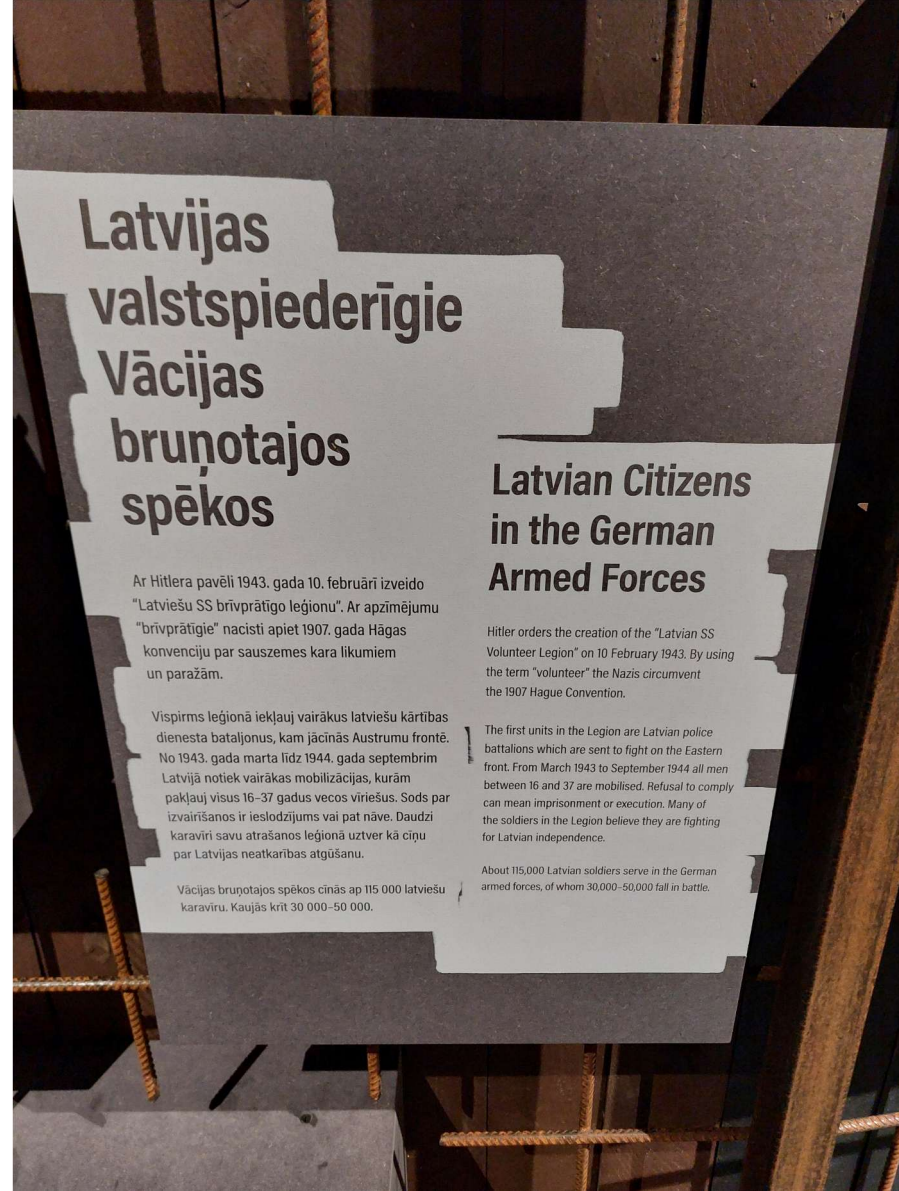
6 Sarkan
Glass and m

7 Padomju
Soviet military

1. Mācīgas armijas kumdiņa izskats.
Soldier's uniform, German Armed Forces.
2. Mācīgas armijas kumdiņa formāts uzskats.
Soldier's uniform of a German Army soldier.
3. Mācīgas armijas piederības karavīra atpazīšanas
"Kurland" karavīra piederība.
Soldier of German Armed Forces equipped with the inscription
"Kurland" Spring 1944.
4. Lielbritānijas armijas piederības karavīra atpazīšanas
piederības karavīra "Kurland" karavīra piederība.
Non-identified.
5. Mācīgas armijas piederības karavīra atpazīšanas
piederības karavīra "Kurland" karavīra piederība.
A high rank belonging to German Armed Forces.
Soldier of German Armed Forces of the 1st Infantry Division.
Carabinieri belonging to German Armed Forces.

KURLAND

Latvieši bēg uz Rietumiem

1944. gada jūlijā Sarkanā armija atkal iebrūk Latvijas teritorijā. Baidoties no karadarbības un padomju režīma atgriešanās, Latvijas iedzīvotāji masveidā bēg no mājām. Viņi dodas rietumu virzienā.

Kopā ap 150 000 bēgļu nonāk Zviedrijā, Vācijā un Vācijas okupētajos apgabalos. Kara beigās Centrāleiropas un Ziemeļeiropas valstīs kopumā ir aptuveni 200 000 Latvijas pilsoņu, tai skaitā arī piespiedu darbos izvestie, Vācijas koncentrācijas nometnēs ieslodzītie un Rietumu sabiedroto gūstā saņemtie.

Latvian Refugees Head West

The Red Army returns to Latvia in July 1944. Fearing warfare and the return of the Soviet regime masses of people flee from their homes and head westward.

About 150,000 refugees end up in German-occupied territories, Germany, and Sweden. At the end of the war, 200,000 Latvian citizens are scattered in Central and Northern European countries. Among them are forced labourers, concentration camp prisoners, and prisoners-of-war.

Nacionālo partizānu atbalstītāji

Partizānu ciņā slepeni iesaistās citi neatkarīgas valsts idejas atbalstītāji: pārsvarā ģimenes locekļi, draugi un patriotiski domājoši līdzcilvēki, kas cīnījās apgādā ar pārtiku, medikamentiem, pirmās nepieciešamības precēm un nodrošina sakarus.

Partizānus slēpj un atbalsta zemnieki, kam vēl nav atņemtas saimniecības. 1949. gada 25. marta masveida deportācijās vara vērsās tieši pret šiem atbalstītājiem, kā arī mežā aizgājušo partizānu ģimenes locekļiem.

Pēc deportācijas nekavējoties sāk individuālo saimniecību kolektivizāciju – kopsaimniecību jeb kolhozu dibināšanu. Tā partizāni zaudē savus galvenos atbalstītājus.

Supporters of the National Partisans

The national partisan activities are secretly supported by advocates of Latvia's independence. They are family members, friends, and other patriotic citizens who supply the partisans with basic necessities and provide communication possibilities.

Many of the supporters are farmers still living in their homesteads. They assist the partisans in various ways, even hide them. The mass deportation of 25 March 1949 is directed against farmers and their families, and the families of those partisans who are hiding in the forests.

After the deportations, the formation of collective farms (kolkhozes) begins, which leads to the loss of the partisans' main supporters.

Widerstand

Ar gara ieročiem

Par Latvijas neatkarību necīnās tikai mežos – Latvijas patrioti izplata nacionāla satura proklamācijas, norauj vai sabojā PSRS un Latvijas PSR karogus, veido pretpadomju uzrakstus publiskās vietās, kā arī izvairās dienēt Padomju armijā.

Daudzi slepus lasa pirmskara Latvijā izdotās grāmatas un aizliegto Rietumu un trimdas latviešu literatūru, klausās Rietumu radio raidījumus.

1960.–1970. gados Padomju Savienībā rodas citādi domājošo – disidentu – kustība, kas iestājas par vispārējo cilvēktiesību ievērošanu un lielāku demokrātisko brīvību ieviešanu. Latvijas nacionālās pretošanās kustības dalībnieki uzsver patiesību par Latvijas vēsturi un aktīvi protestē pret Latvijas okupāciju.

Non-violent Resistance

The struggle for independence is not limited to the forests. Latvians continue to disseminate patriotic leaflets, take down and tear up the flags of the Soviet Union and Soviet Latvia. They also try to avoid service in the Soviet Army.

Secretly many read forbidden literature – books published during the interwar period and by Latvians in exile – and listen to Western radio broadcasts.

Dissident movements emerge in the Soviet Union in 1960s and 1970s. They advocate observance of human rights and democracy for everyone. A similar movement in Latvia, however, takes on national resistance features. It seeks to reveal facts instead of fiction about Latvian history and protests against Latvia's occupation.

1. pants. Sagrauvs' tautas masas sigai pret barbarismu.
2. pants. Reaģirgus iedzīvotājus nacionālās latviešu republikas veidbūšanai.
3. pants. Pasaules, demokrātiskās valdības dibināšana.
4. pants. Iestāde un ārksteie soļi latviešu atbrīvošanai no vācu okupācijas.
5. pants. Tautas vadītāju un sociālistu tiesību un sodu kārta.
6. pants. Deļevskis partijas, lat. organizāciju un tautsargu atļauju pieņemt, ievieš.
7. pants. Visu ārksteju Krievu-ukraiņu un latviešu teritorijās.

2.6. 1.3.2. K₂O- struktura na pírvalde.

- [illegible]

9.8. L.D.P.K.O. stajilo gradilovan kralje.

- [illegible]

¹
10.5. 147. F. K. O. 112 v 188-189.

- [illegible]

Salvador, 28 de Mayo de 1914. *Almuerzo*
 a las 12:30. *Almuerzo*

State sekretar: *Agim*

2144.
Statite plumbell un spatirio III
Salvador 844a. 814a
1944. g. 24. November.

1078
 1079
 1080
 1081
 1082
 1083
 1084
 1085
 1086
 1087
 1088
 1089
 1090
 1091
 1092
 1093
 1094
 1095
 1096
 1097
 1098
 1099
 1100
 1101
 1102
 1103
 1104
 1105
 1106
 1107
 1108
 1109
 1110
 1111
 1112
 1113
 1114
 1115
 1116
 1117
 1118
 1119
 1120
 1121
 1122
 1123
 1124
 1125
 1126
 1127
 1128
 1129
 1130
 1131
 1132
 1133
 1134
 1135
 1136
 1137
 1138
 1139
 1140
 1141
 1142
 1143
 1144
 1145
 1146
 1147
 1148
 1149
 1150
 1151
 1152
 1153
 1154
 1155
 1156
 1157
 1158
 1159
 1160
 1161
 1162
 1163
 1164
 1165
 1166
 1167
 1168
 1169
 1170
 1171
 1172
 1173
 1174
 1175
 1176
 1177
 1178
 1179
 1180
 1181
 1182
 1183
 1184
 1185
 1186
 1187
 1188
 1189
 1190
 1191
 1192
 1193
 1194
 1195
 1196
 1197
 1198
 1199
 1200
 1201
 1202
 1203
 1204
 1205
 1206
 1207
 1208
 1209
 1210
 1211
 1212
 1213
 1214
 1215
 1216
 1217
 1218
 1219
 1220
 1221
 1222
 1223
 1224
 1225
 1226
 1227
 1228
 1229
 1230
 1231
 1232
 1233
 1234
 1235
 1236
 1237
 1238
 1239
 1240
 1241
 1242
 1243
 1244
 1245
 1246
 1247
 1248
 1249
 1250
 1251
 1252
 1253
 1254
 1255
 1256
 1257
 1258
 1259
 1260
 1261
 1262
 1263
 1264
 1265
 1266
 1267
 1268
 1269
 1270
 1271
 1272
 1273
 1274
 1275
 1276
 1277
 1278
 1279
 1280
 1281
 1282
 1283
 1284
 1285
 1286
 1287
 1288
 1289
 1290
 1291
 1292
 1293
 1294
 1295
 1296
 1297
 1298
 1299
 1300
 1301
 1302
 1303
 1304
 1305
 1306
 1307
 1308
 1309
 1310
 1311
 1312
 1313
 1314
 1315
 1316
 1317
 1318
 1319
 1320
 1321
 1322
 1323
 1324
 1325
 1326
 1327
 1328
 1329
 1330
 1331
 1332
 1333
 1334
 1335
 1336
 1337
 1338
 1339
 1340
 1341
 1342
 1343
 1344
 1345
 1346
 1347
 1348
 1349
 1350
 1351
 1352
 1353
 1354
 1355
 1356
 1357
 1358
 1359
 1360
 1361
 1362
 1363
 1364
 1365
 1366
 1367
 1368
 1369
 1370
 1371
 1372
 1373
 1374
 1375
 1376
 1377
 1378
 1379
 1380
 1381
 1382
 1383
 1384
 1385
 1386
 1387
 1388
 1389
 1390
 1391
 1392
 1393
 1394
 1395
 1396
 1397
 1398
 1399
 1400
 1401
 1402
 1403
 1404
 1405
 1406
 1407
 1408
 1409
 1410
 1411
 1412
 1413
 1414
 1415
 1416
 1417
 1418
 1419
 1420
 1421
 1422
 1423
 1424
 1425
 1426
 1427
 1428
 1429
 1430
 1431
 1432
 1433
 1434
 1435
 1436
 1437
 1438
 1439
 1440
 1441
 1442
 1443
 1444
 1445
 1446
 1447
 1448
 1449
 1450
 1451
 1452
 1453
 1454
 1455
 1456
 1457
 1458
 1459
 1460
 1461
 1462
 1463
 1464
 1465
 1466
 1467
 1468
 1469
 1470
 1471
 1472
 1473
 1474
 1475
 1476
 1477
 1478
 1479
 1480
 1481
 1482
 1483
 1484
 1485
 1486
 1487
 1488
 1489
 1490
 1491
 1492
 1493
 1494
 1495
 1496
 1497
 1498
 1499
 1500
 1501
 1502
 1503
 1504
 1505
 1506
 1507
 1508
 1509
 1510
 1511
 1512
 1513
 1514
 1515
 1516
 1517
 1518
 1519
 1520
 1521
 1522

